VILAG PROLETARJAI EGYESULJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIII. évfolyam,
3779. szám
—
4 oldal,
20 bani
—
1957,
április 20,
szombat

Hétfőn, április 22-én délután fél 5 órai kezdettel a KULTURPALOTA NAGYTERMEBEN

Lenin születésének 87. évfordulója

alkalmából

ÜNNEPI NAGYGYÜLÉST

tartanak, amelyet az állami filharmonia művészeinek közreműködésével

SZINVONALAS MÜVÉSZI MÜSOR

követ.

A Francia Kommunista Párt KB küldöttségének látogatásai

Iaşiban

Waldeck Rochet, Madeleine Vincent és Roland Leroy elvtársak, a Francia Kommunista Párt Központi Bizottsága küldöttségének tagjai, Gheorghe Apostol elvtárs, az RMP KV Politikai Bizottságának tagja kíséretében, csütörtökön reggel Iasiba érkeztek.

A küldöttség tagjai meglátogatták az antibiotikum gyárat, ahol a gyár munkásai lelkes fogadtatásban részesitették őket. Waldeck Rochet megköszönte a szivélyes fogadtatást és a francia nép és a Francia Kommunista Párt és vezetője, Maurice Thorez nevében üdvözölte a gyár munkaközösségét. Kiemelte a román és a francia nép hagyományos barátságát és hangsulyozta, hogy a román és a francia kommunista pártok, megalakulásuk óta, közös ügyért harcolnak. A háboru alatt a hitleristák ellen harcoltak hazájuk felszabadulásáért. Azóta Románia munkásosztálya kezébe vette a hatalmat és sikerrel épiti a szocializmust.

Waldeck Rochet elmondotta, hogy az RMP vezetőivel folytatott eddigi megbeszéléseik azt bizonyitják, hogy a két párt minden kérdésben egyetért és különösen fontosnak tartja a szocialista tábor és a nemzetközi munkásmozgalom egységéért folyó harcot. „Pártjaink, amelyek mindig a marxista ideológia tisztaságáért harcoltak, szilárdan eltökélték, hogy kiküszöbölnek és leküzdenek minden revizionista törekvést", — mondotta Waldeck Rochet. Végül hangoztatta, hogy a Francia KP KB küldöttségének romániai látogatása elő fogja mozditani a két párt együttműködését és a francia és román nép barátságát.

Ezután a francia vendégek megtekintették a város nevezetességeit, majd délután repülőgépen Bacauba utaztak.

Zsilvölgyében

Marcel Servin és Georges Frischmann elvtársak, a Francia Kommunista Párt Központi Bizottsága küldöttségének tagjai, csütörtökön délelőtt Petrozsénybe érkeztek. A vendégekkel együtt érkezett a Zsilvölgyébe Constantin Pirvulescu elvtárs, a Román Munkáspárt KV Politbürójának tagja és Vass Gizella elvtársnő, a Központi Vezetőség tagja.

A francia vendégek megtekintették a lupényi bányát, amelyben a bányászok 1929-ben általános sztrájkot szerveztek.

A város lakossága meleg ünneplésben részesitette a vendégeket, ezzel is kifejezésre juttatva, milyen őszinte baráti érzelmekkel viseltetik a román nép a francia kommunisták és a francia dolgozók iránt, akik mindenkor az első sorokban küzdenek a társadalmi igazságért, a békéért, a jobb életért.

A vendégek délután a néptanács disztermében a helyi pártszervezetek aktivistáival és az 1929. évi sztrájk résztvevőivel találkoztak. Több felszólaló részletesen ismertette a tőkések ellen vivott hősi harcokat, majd Marcel Servin elvtárs, többek között, a következőket mondotta: „A Lenin-vezette októberi forradalom nálatok és nálunk egyaránt nagy befolyást gyakorolt a munkásosztályra. A munkásmozgalom azonban az októberi forradalom napjaiban még nem győzhetett sem Franciaországban, sem Romániában, mert itt is, nálunk is, hiányzott a marxi—lenini kommunista párt. A kapitalisták azt hitték, hogy a sztrájkok elfojtásával legyőzhetik a munkásosztályt. Ehelyett azonban az történt, hogy a munkásosztály megedződött, megerősödött".

TÁVIRATOK

KANADA HALADÓ MUNKASPARTJA VI. ORSZÁGOS KONGRESSZUSÁNAK

TORONTO

Kedves küldött elvtársak!

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége testvéri üdvözletét küldi nektek és sikert kiván kongresszusotok munkájához.

Meg vagyunk győződve arról, hogy Kanada Haladó Munkáspártja le fogja győzni átmeneti nehézségeit, s érzékeny csapást mér a reakció kommunista-ellenes propagandájára, s azokra a kisérletekre, amelyeknek célja megnyitni az utat az idegen befolyás előtt, hogy ezzel gyengitsék a párt forradalmi kombattivitását és sorainak egységét.

Teljes szivünkből kivánjuk, hogy kongresszusotok hozzájáruljon Kanada Haladó Munkáspártja sorainak további megszilárdulásához a legyőzhetetlen marxi—lenini tanitás és a proletár internacionalizmus eszméi alapján, növelje a párt befolyását a kanadai munkásosztály és néptömegek soraiban, s előmozditsa a békéért, a társadalmi haladásért és a nemzeti függetlenségért vivott harcotokat.

A ROMÁN MUNKÁSPART KÖZPONTI VEZETŐSÉGE

★ ★

NAGY-BRITANNIA KOMMUNISTA PÁRTJA XXV. KONGRESSZUSÁNAK

LONDON

Kedves elvtársak!

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége internacionalista üdvözletét küldi nektek, Nagy-Britannia Kommunista Pártja rendkivüli kongresszusa küldötteinek, s teljes sikert kiván a kongresszus munkájához.

Kongresszusotok kiemelkedő esemény Nagy-Britannia munkásosztályának életében, mert olyan időszakban ült össze, amikor a kommunista és munkáspártok politikai és elméleti tevékenysége a nemzetközi munkásmozgalom akcióegységének további megszilárditására irányul.

Ujabb sikereket kivánunk Nagy-Britannia Kommunista Pártjának abban a harcban, amely a marxizmus—leninizmus zászlaja alatt viv sorainak növeléséért és erősitéséért, a munkásosztály egységének megvalósitásáért, valamint az angol nép haladó és demokratikus erőinek mozgósitásáért, a békéért, demokráciáért és szocializmusért folyó küzdelemben.

A ROMÁN MUNKÁSPART KÖZPONTI VEZETŐSÉGE

★ ★

UJZÉLAND KOMMUNISTA PÁRTJA ÉRTEKEZLETÉNEK

AUCKLAND

Kedves elvtársak!

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége testvéri üdvözletét küldi Ujzéland Kommunista Pártja harmadévenként összeülő értekezletének.

Kivánjuk, kedves elvtársak, hogy értekezletetek — a marxizmus—leninizmus megingathatatlan alapján — hozzájáruljon pártotok egységének és összeforrottságának további megszilárdulásához.

Sikert kivánunk nektek a munkásosztály akcióegységének megteremtéséért folyó harcotokhoz, kivánjuk, hogy eredménnyel járjon küzdelmetek a burzsoá ideológia ellen, az imperialista propaganda minden arra irányuló kisérlete ellen, hogy zavart és tájékozatlanságot idézzen elő a dolgozók körében.

Meggyőződésünk, hogy Ujzéland Kommunista Pártja — marxi—lenini tanitásoktól és a proletár internacionalizmus eszméitől vezérelve — mind nagyobb mértékben fogja erősiteni kapcsolatait a dolgozó tömegekkel, fokozni fogja részvételét a béke megvédéséért, a demokráciáért és a szocializmusért folyó harc megszervezésében.

A ROMÁN MUNKÁSPART KÖZPONTI VEZETŐSÉGE

MÁJUS 1 tiszteletére

Tiz nappal az ünnep előtt

A TEBA gyárban a sok születőben lévő uj osztály közül a legujabb a vigonyfonóda.

Ezt az üzemosztályt a harmadik emeleten helyezték el, s fent a nyersanyagok jellegzetes szaga csapja meg az orrot. Bent a boltives tetejü munkacsarnokban hengeres kártolók tépik finom fátyollá a nyersanyagot. Szállitószerkezet továbbitja az anyagot a feldolgozáshoz. Eleinte lazább formát vesz fel a fonal, majd lassan kialakul a barchet, a Sibir, a polár anyagokhoz szükséges szál. A teremben szembetünő helyen versenyzàszlót helyeztek el s kérdésünkre azt a választ kaptuk, hogy a vigonyfonódában dolgozók nyerték el a gyár vàndorzàszlaját, első negyedévi teljesitményeikért. Öt osztály közül a legfiatalabb nyerte el a jutalmat, az az osztály, amely a tervszerü termelést ezelőtt mindössze màsfél évvel kezdte meg. Nem mintha a vigonyfonóda most már teljes egészében készen lenne, szerelni való akad most is bőven, hiszen az előkészitőjét csak most szerelik. Az osztály vezetője és főmestere azt szeretné, ha a második negyedévben màr végleges formàban àtadnák számukra. Ez érthető is, mert lényeges könnyebbséget jelent ez az egész vigonyfonódának, nem annyira a mennyiségi termelésben, mint inkàbb a minőség javitàsàban és a fonal olcsóbbàtételében.

A termeléssel járó mindennapos gondok azonban nem szoritják ki a közeledő ünnepre való előkészületeket. Vállalàsban sem szükölködnek. Raffai János mérnök, a vigonyfonóda vezetője elmondotta, hogy az egész üzemosztály három főkérdésben tett értékes és együttes vàllalást. Meg fogadtàk, hogy 2 százalékkal tulteljesitik termelési tervüket, a minőségen pedig lényeges — 5 szàzalékos — javitásra törekednek, végül pedig a müszaki előirások pontos figyelembevételével igyekeznek a gépeket jókarban tartani. A fonóda termelésére különösen jellemző az az igyekezet, hogy a minőséget fokozatosan javitsák.

Csaknem valamennyi gépnél fiatalok dolgoznak. Bangó Istvàn főmester, — aki a vigony fonóda vezetőjével együtt kezdettől fogva itt dolgozott, — elmondja, hogy a gép mellett dolgozó fiatalok többnyire saját nevelésüek, igyekvők, érdemes velük foglalkozni. Bizony, az indulàs utàni első hónapokban nagy volt a munkaerő hullàmzàs. Jöttek-mentek s akinek nem tetszett a kezdeti nehézségekkel megküzdeni, az egy-kettőre odàbb àllt. A komolyabbak azonban helytàlltak, mint Dan Letitia, aki már több éve vallja magàt fonónak. Miutàn egy gyünüsfonó gép kezelését biztàk rà, nemsokàra élenjàróvà vált. Az ünnep előtti időszakban 15, sőt 20 kilóval termel több fonalat naponta, mint amennyit terve előirt.

A vigony fonóda IMSz alapszervezetének titkàra — Hajnal Tibor — előfonó-gépen dolgozik. Az ő kezdeményezésére indult meg a versengés a C) vàltàs és a B) vàltàs IMSz tagjai között. Versenypontokba foglalták a mennyiségi és minőségi teljesitést, a gépkarbantartàst és a tisztaságot. Hajnal Tibor egyénileg is vàllalt, ő a minőséget tartja a legfontosabbnak.

Szorgalmasan dolgoztak és dolgoznak a vigonyfonódàban valamennyien: az Antalffy hàzaspàr, Kerekes Mària, aki éppen ezekben a napokban Tusnádon üdül, Hans Ferenc, Amza Ecaterina, Diaconu Ioana, Mikes Mària, Máté Valéria és a többiek, akik az év eleje óta jó teljesitményt nyujtottak. Valamennyien arra törekednek, hogy ezekben a napokban is szép eredményt érjenek el és az ünnepre eleget tegyenek vàllalàsaiknak.

r. é.

Szépül a város

Arad város szépitésének kérdése hónapok óta foglalkoztatja a városi néptanács minden osztályát. Közös akciótervet dolgoztak ki a város épitése, szépitése érdekében. Május 1-ig a következő megvalósitások születnek meg. Elkészül a faiskola, ahol negyvenezer facsemetét nevelnek az aradi utcák, parkok, terek diszitésére. Háromezer fát és ötvenezer tő virágot ültetnek ki a parkokba május 1-ig. Hatszázhetven darab széket javitanak és festenek át. Ezeket, valamint ötven darab nagy és ötven darab kis betonpadot a gyermekek számára, a parkokban és a Marosparton helyeznek el. A Kulturpalota melletti gyermekjátszó parkban egy uj körhintát, két csuszkát, hat uj hintát és más játékokat állitanak fel. Alapos utjavitást végeznek a Tkacsenko utcában és a Köztársaság uton 1850 méter hosszuságban. 5420 négyzetméter utjavitást végeznek el a különböző utcákban. Az állomástól a textilgyárig vezető utvonalon 2000 darab betonlappal boritják a járdát. Az ILLA május 1-ig huszonkét kijavitott lakást ad át a dolgozóknak. Elkésziti két munkástömbház épitésének terveit, harminc cserépkályhát állit fel, az állami házak lakásaiban és harminc állami házat egészségügyi felszereléssel, vizzel fürdőszoba-berendezéssel és villannyal lát el. A néptanács előtti parkokba már kiültették a százszorszépeket és árvácskákat. Mindenfele állványok emelkednek a főuti épületek előtt, s szorgalmas munkások festik az épületeket. Bármerre járunk a városban, láthatjuk, mint igyekeznek a városi lakói és az állami szervek, hogy közös erőfeszitéssel szépitsék, diszitsék a várost május 1 tiszteletére.

Teljesülnek a vállalások

A Refacerea konzervgyár dolgozói igéretet tettek, hogy az idénykezdés előtti szerelő- és javitómunkákat 90 százalékban végzik el. Jelenleg a munkák háromnegyed részével végeztek. Vállalták azt is, hogy egy uj körforgós szállitószalagot szerelnek fel a gyümölcsfeldolgozó osztály és a kikészitő osztály között. Ez a kisgépesités a munka termelékenységének fokozásához járul hozzá. Átszervezik az egyes üzemosztályokat is, igy például külön válik a zödségfeldolgozó osztály a gyümölcsfeldolgozótól.

Május 1-re rendbehozzák és parkositják a gyár udvarát is.

Tart a verseny

Mint minden gyárban, üzemben, ugy a Iosif Rangheț szerszámgépgyárban is, lelkes versengés folyik. Az élmunkás cim elnyeréséért háromszázhetvenhat esztergályos, technikus, mérnök folytat versenyt. A legutóbbi eredmények értékelésekor az első helyre kerültek: Dunai Ferenc 383 százalékos, Taits István 879 százalékos, Agácz Ernő 869 százalékos, Nagy Lajos 336 százalékos és Bradea Petru 306 százalékos eredménnyel. A verseny tovább tart.

Mind több szerződéskötés

Napról-napra szaporodik azok száma, akik az ORACA-val állathizlalásra szerződést kötnek. Cintean Ioan a hivatal főátvevője elmondotta, hogy az első negyedévi felvásárlási tervet 149 százalékban teljesitették. A sertés és juh hizlalásra kötött szerződési előirányzatot 22, illetve 20 százalékkal lépték tul.

Az utóbbi napokban Schuller István, Guzei Ioan, Stoian Ioan kötöttek szerződést az ORACA helyi kirendeltségével.

A kisszentmiklósi Vörös Csillag kollektiv gazdaságból beszállitották az első hizott szarvasmarhát 710 kiló sulyban és ezért a kollektiv gazdaság 4970 lejt kapott.

Hotaran Tiberiu,
levelező.

Nagygyülés a pekingi sportstadionban

PEKING. (Agerpres.) A TASZSZ jelenti:

K. J. Vorosilovnak, a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnöksége elnökének látogatása alkalmából április 18-án nagygyülés volt a pekingi városi sportstadionban. A nagygyülést Pin Csen, a pekingi népbizottság elnöke nyitotta meg, aki a kinai főváros lakossága nevében üdvözölte K. J. Vorosilovot.

A hallgatóság lelkes éljenzése közepette K. J. Vorosilov beszédet mondott.

Univerzális traktorunk kiállta a próbát

Hermány községben az elmult napokban gyakorlati bemutatót végeztek az első hazai gyártmányu univerzàls traktorral, az UTOS 26-tal Mint ismeretes, ezt a traktort most sorozatban gyártják a sztálinvárosi „Ernst Thälmann" üzemben.

A bemutatón részt vettek: Ion Cozma elvtárs, földmüvelésügyi és erdészeti miniszter, a nehézipari minisztérium képviselői, továbbá Maxim Bergheanu elvtárs, a tartományi pártbizottság első titkára, a traktorgyár sok dolgozója, mezőgazdasági szakemberek, gépészek. Az ujfajta traktort mélyszántásra használták fel, ugy hogy egy három barázdás ekét kapcsoltak rá. A harmadik és negyedik sebességre beállitott traktorral jó minőségü munkát végeztek.

A gyakorlati bemutató résztvevői meggyőződtek arról, hogy a 22 km. sebességgel müködő uj traktor elvontatja a forgó kapát, a tárcsás boronát és a billenő pótkocsit is.

A gyár dolgozói örömmel érfesültek arról, hogy az univerzális traktor jól kiállta a próbát s most azon iparkodnak, hogy május elsejére befejezzék az első szállitmányt.

Szentmárton község teljesen a mezőgazdaság szocialista utjára lépett

Már többször beszámoltunk olvasóinknak arról, hogy Szentmárton községben a dolgozó parasztok mind nagyobb számban nyujtják be kérvényüket a kollektiv gazdaságba, a mezőgazdasági társulásba való belépésre, valamint ujabb szocialista gazdasági egység megalakitására. Most arról értesithetjük olvasóinkat, hogy Szentmárton községben az utolsó tizennégy család is benyujtotta kérvényét, hogy belép a régi vagy az ujonnan létesült mezőgazdasági társulásba. Rajonunkban tehát egy ujabb községben tértek át teljesen a szocialista mezőgazdálkodásra.

Az, hogy a községben minden dolgozó paraszt meggyőződött a közös munka felsőbbrendüségéről, annak tulajdonitható, hogy a meglévő szocialista egységekbe tömörült dolgozó parasztok példamutatóan tevékenykedtek, jó eredményeket értek el, évről-évre emelkedett életszinvonaluk. Ezeket az eredményeket használta fel a községi pártalapszervezet, az IMSz szervezet, a néptanács, az agitátorok a felvilágositó munkában.

A pártalapszervezet agitátorai, valamint a néptanács alkalmazottai és a képviselők embertől-emberig menő politikai, felvilágositó munkát végeztek az egyénileg gazdálkodó dolgozók között a szocialista mezőgazdálkodás felsőbbrendüségéről.

Amint a fentiekből kitünik, munkájuk eredménnyel járt.

Készül „Az ifjuság parkja"

Nemrég kezdték meg a Csálai-erdőben „Az ifjuság parkjá"-nak rendezését. A munkában részt vesznek az üzemekben dolgozó ifjak, valamint diákok és egyetemi hallgatók. Képünkön a Gépjavitó Központ iskolájának tanulói Marinescu mérnök irányitásával, a készülő park szépitésén dolgoznak.

Az állattenyésztők segitségével

— Beszélgetés Fogaras Máriával a pécskarajoni ORACA igazgatójával —

Az RMP Központi Vezetősége 1956. decemberi plenáris ülésének határozata nagy feladatokat jelölt meg az állami felvásárlási szerveknek. Nemrég Fogaras Mária elvtársnővel, a Pécska-rajoni ORACA igazgatójával beszélgettünk a decemberi párthatározatból eredő feladatok teljesitéséről. Meg kell emlitenünk, hogy Fogaras Mária országos viszonylatban egyetlen nő, aki az ORACA szerveinél igazgatói tisztségben dolgozik és hogy becsületére válik a terv teljesitésében elért sikerek. Az alábbiakban Fogaras elvtársnőhöz intézett kérdéseinket és a válaszokat közöljük:

KÉRDÉS: Hogyan szervezték meg az ORACA munkáját és hogyan dolgoznak ügynökeik tevékenységi körzetükben?

VÁLASZ: Pártunk Központi Vezetősége plenáris ülésének határozata óta feladataink növekedtek. Mivel a kötelező kvótabeszolgáltatás megszünt, sokkal nagyobb méretekben kell, hogy hozzájáruljunk az állam központositott alapjának kiegészitéséhez. Ezért négy rajoni és tizennégy községi ügynököt alkalmaztunk. A rajoni ügynököket községcsoportonként osztottuk be és a községek gazdasági erejéhez mérten mindegyik rajoni ügynöknek kiosztottuk a tervfeladatokat, amelyek teljesitéséért személyesen felelnek.

A rajoni ügynökökkel hetenként, a községi ügynökökkel pedig havonként munkagyüléseket tartunk. A munkagyüléseken feldolgozzuk a párt és kormány határozatait, a szerződéskötésekre és a felvásárlásra vonatkozó törvényeket s ugyanakkor elemezzük a terv teljesitését.

Azért, hogy teljesitsük tervfeladatainkat, állattenyésztési társulások szervezésével is foglalkozunk. Nagyperegen, munkaközösségünk közreműködésével, 24 tagból álló állattenyésztési társulást szerveztek. A társulásnak minden egyes tagja szerződést kötött sertéshizlalásra. Célkitüzéseink, hogy ilyen irányu tevékenységünket továbbfolytassuk, mert nagyban segit bennünket tervfeladatunk teljesitésében.

KÉRDÉS: Milyen előnyökben részesülnek azok a mezőgazdasági szocialista egységek és egyénileg gazdálkodók, amelyek állathizlalásra kötnek szerződést?

VALASZ: A Minisztertanács 1957. évi, a szerződéskötéses állathizlalásra vonatkozó határozata kedvező feltételeket biztosit a kollektiv gazdaságok, mezőgazdasági társulások és az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok számára. A mezőgazdaság szocialista egységei számára a határozat az egyénileg gazdálkodókkal szemben nagyobb előnyöket biztosit. A kollektiv gazdaság például, a szerződéskötéseknek megfelelően átadott állatok után, tiz százalékkal magasabb árat kapnak. Ezenkivül minden negyedik átadott hizott sertés után száz lej, mig minden negyedik szarvasmarha után 200 lej prémiumban részesülnek. Az átadott hizott állatok értéke 10 százalékának megfelelően cserepet, téglát, fürészelt anyagot, marószódát és egyebet vá-

(Folytatása a 2-ik oldalon)

Lenin alakja a szovjet irodalomban

Irta: A. KUDRIASOVA

Leninnek, a lángoló lelkű, fáradhatatlan harcosnak az uj társadalom lelkes építőjének életéről eleven képet adnak könyvei, cikkei, beszédei, levelei. A szovjet emberek azonban többet akarnak tudni Leninről. Számukra drága Vladimir Iljics jellemének legkisebb vonása is. Ezért keltenek olyan élénk érdeklődést, ezért fogadják olyan hálával a dolgozók azokat a müveket, melyek Lenin alakját örökitik meg.

A Leninnek szentelt költői alkotások között találunk klasszikus müveket, melyek a szovjet irodalom legjobb értékei közé számithatók, igy Maxim Gorkij és Vladimir Majakovszkij müvei.

1924-ben Lenin halála után Gorkij megirta „V. I. Lenin" életrajzi vázlatát, amit 1930-ban jelentősen kiegészitett. Ebben a vázlatban Gorkij, Leninnel a londoni pártkongresszuson s Capri szigetén történt találkozásairól ir, valamint a forradalom után Leninnel, a világ első szocialista államának vezetőjével Moszkvában folytatott beszélgetését örökiti meg. Lenin lenyügöző erejü egyénisége az iró lelkében szeretetet, s az emberi zsenialitás szépsége feletti örömteli csodálatot ébreszt. Ezt az érzést továbbadja az olvasónak, aki Gorkij leirásaiból Lenint életének különböző pillanataiban ismeri meg. Ime Lenin, a kongresszusi emelvényen, Lenin a gondolkodó, a forradalmi hadvezetés csodálatos mestere, a hajthatatlan és meg nem alkuvó Lenin, aki kimélet nélkül leleplezi a machisták filozófiai zürzavarát, Lenin Capri szigetén, Lenin amint a munkásokkal legégetőbb szükségleteikről beszél.

Lenin az emberi eszményeknek élő megtestesitője. Benne teljesedett ki a népek évszredes álma az emberről, aki szivé sk tüzével világitja meg a boldogsághoz vezető utat.

Lenin — irja Gorkij, — helyesen értékelte Oroszország tehetséges erőit. A nép kivételes tehetségét, azt a tehetséget, mellyel mindenütt találkozni lehet, mely az orosz élet sötét alapzatán aranycsillagként ragyog. Lenin és az általa teremtett párt nemcsak hogy felébresztették a nép kimerithetetlen alkotóerőit, de a tömegeket a történelem tudatos alakitására, a világ első szocialista államának megépitésére buzditották. Olyan állam megépitésére, mely a béke és demokrácia bástyája, a népek közötti barátság, a nagy és kis népek függetlenségének hirdetője lett.

Lenin zsenialitása, forradalmi tettei nem homályositották el Leninnek, az elragadó embernek, a csodálatos elvtársnak vonásait, aki élénk és fáradhatatlan figyelmet szentelt minden létező dolognak, aki az emberek iránt annyi gyöngédséget tanusitott.

Gorkijnak jobban, mint bárki másnak sikerült visszaadnia Iljics sokoldalu szellemi világát, az emberét, aki ugyanolyan szenvedéllyel tudott sakkozni, mint halászni, aki ugy gyönyörködött a halászok maszatos gyermekeiben, a halak pikkelyeinek aranyos szineiben, aki lelkesedett Al. Tolsztoj zsenijéért és Beethoven csodálatos muzsikájáért.

Lenin bölcs és egyszerü, nagyvonalu és mégis emberi alakja drága egy másik klasszikus szovjet iró, Majakovszkij számára is. „V. I. Lenin" cimü elbeszélő költeményében költői módon és ugyanakkor filozófiai mélységü gondolatokkal telitett versekben festi meg Leninnek, a vezetőnek kapcsolatát a történelemmel és a proletariátus felszabaditó mozgalmával. Lenin megjelenése a történelem szinpadán nem volt véletlen müve. Évezredek óta álmodott a nép egy vezetőről, aki az övé, közel áll hozzá és megérti őt. Várta már ennek a vezetőnek a megjelenését az „agyon terhelt munkásosztály", reá gondolt „az aranyló ültetvények között a megkorbácsolt néger is".

A történelem megadta Leninnek a lehetőséget, hogy a tömegeknek a kapitalizmus iránti gyülöletét a forradalom medrébe irányitsa. Lenin megértette a nép törekvéseit és ismerte vágyait. Ugyanugy, mint ahogy Lenin és az ő igazsága is közel állanak minden munkás szivéhez.

Külföldön is kedveltek az aradi termékek

SOKSZOR VOLT MAR NAPIRENDEN a lap hasábjain hazánk külkereskedelmének kérdése. Minden esetben büszkén számoltunk be arról, hogy milyen sokféle cikk beszerzéséért fordulnak hozzánk, a tizenhárom év előtt még iparilag elmaradott országhoz. Elismeréssel irtunk a különböző vállalatokban gyártott szépkivitelü, gondos munkáról tanuskodó árucikkekről. Egy-egy ilyen exportra gyártó vállalatban tett látogatásunkkor minden esetben arra gondoltunk, hogy ime, ezek a butorok, pettyes és kockás ruhaanyagok, preciziós gépek, konzervek megjelennek a külföldi kiállitásokon, mintavásárokon, vagy esetleg a sokszáz kilométer távolságra levő kirakatokban, izlésesen, szépen, hogy beszámoljanak az országunkban élő dolgos emberek ügyességéről.

Tudvalevő, hogy az aradi vállalatok közül néhány exportra is termel. Csányi Károly, az áruellenőrző hivatal vezetője, aki talán a legilletékesebb a véleménynyilvánitásra, azt állitja, hogy az aradi vállalatok jól szolgálják a külkereskedelmet, egyrészt azért, mert a városnak bizonyos ipari tradiciója van, másrészt, pedig azért, mert a munkások szépérzéke olyan fokot ért el, hogy ők maguk is igényesekké válnak munkájukkal szemben. Az áruellenőrző hivatal megfelelő szakembereivel az áru mennyiségi és minőségi ellenőrző szerepét tölti be, de emellett a hivatal bizonyosmértékü segitőszerv is. Kiállitásra szánt fémipari áru például addig nem kerül ki az országból, amig az áruellenőrző hivatal szakemberei át nem vizsgálták, hogy az teljes mértékben megfelel-e az előirásoknak.

AZ ARUELLENORZO HIVATAL célja tehát a követelményeknek és a szerződések értelmében megfelelő áru biztositása és minden körülmények között legelőnyösebb prezentálása. A hivatal aradi fiókja három esztendeje müködik (1954. áprilisában alakult meg), s azóta rendszeres ellenőrző munkát végez és véleménynyilvánitásával értékes segitséget nyujt. Ezidő alatt megismerték egyes vállalatok munkaközösségének képességeit, de ugyanakkor ismerik gyenge pontjaikat is.

Kétségkivül legtöbbet a nemzetközi kereskedelembe bekapcsolt vállalatról nyilatkozott elismeréssel Csányi elvtárs. Elmondotta, hogy például a Fructexport egyike azoknak a vállalatoknak, amelyek a külfölddel létező kereskedelmi kapcsolatok további javitására törekednek. Első és legfontosabb feladatnak tekintik, hogy csakis kiváló minőségü áru kerüljön ki az országból. Egész sor életrevaló kezdeményezéssel igyekeznek a kereskedelemnek ezt az ágát fellenditeni. Igy lett például Arad környéke a paradicsomkivitel egyik bázisa. Ugyanis kézzelfogható segitséget adtak a paradicsomtermesztés kiszélesitésére: vetőmagot, melegágyhoz deszkát és üveget, paradicsomkarót biztositottak a termelőknek. Elismerés hangján nyilatkozott a sofronyai vágóhid munkájáról is. Az olasz megbizottak például egyizben kijelentették, hogy a Sofronyáról kikerült hütött hust küldjék számukra. Jó bizonyitványt jelent ez a sofronyaiak munkájáról. Hozzáértően, szakszerüen vagonirozzák és kezelik az árut, ami szükséges is, hiszen majdnem nyolc napig utazik a husszállitmány, amig rendeltetési helyére ér és akkor is teljesen frissnek kell lennie. A gyógynövényeket szállitó PLAFAR vállalat is hirnévre tett szert a külföldi piacon.

A ROMAN BUTORIPAR TERMÉKEI sok szomszédos, valamint Európa nyugati részében fekvő országban is ismeretes. Városunkban a Dózsa György butorgyár és a Solidaritatea asztalosipari termelőszövetkezet gyárt külföldi megrendelésekre szobabutorokat. Mindkettő nagyszerü kidolgozásu butorral öregbiti a román butorgyártás hirnevét. Egyre azonban jobban kellene ügyelniök és pedig a butorok csomagolására. Nem minden esetben csomagolják jól kiszáritott deszkákba, ami bizony olykor kárt okoz az amugy jóminőségü és szépkivitelü butorban. Ismertek külföldön a pankotai Rasaritul butorgyárból kikerült hajlitott butorok is. Itt sincs baj a kidolgozással, hanem inkább az anyagellátáson kellene sürgősen javitaniok. Ugyanis a faanyag az elégtelen nyersanyag-menynyiség miatt nem „pihen" elegendő ideig. Ez természetesen akadályozza a tervszerü, ütemes termelést is.

A nehézipar ugrásszerü fejlődésével egyidőben gyorsan hóditottak tért a gépipar termékei és általában a nehézipar készitményei a külországok körében. A I. Rangheț gyári esztergapadokat a gépgyártás őshazájában, Svájcban és Németországban is szivesen vásárolják. Nem mintha az esztergapadgyártás berkeiben nem akadna javitanivaló. Például igyekezniök kell elérni azt, amit már más nehézipari egységnél megteremtettek: precizebben dolgozni. A vagongyártásnál a G. Dimitrov gyárban, Csányi Károly elvtárs véleménye szerint, több orvosolni való akad. Inkább mennyiséget termelnek a minőség rovására. Pedig a nemzetközi kereskedelemben első követelmény a minőség. Ezt kell feltétlenül valamennyi exportra gyártó vállalatnak szemelőtt tartania és akkor biztos, hogy hazánk elfoglalja méltó helyét a nemzetközi kereskedelemben.

r. é.

Megjelent a Studii folyóirat 1957-es évfolyamának 1. száma

Ezévi 1. számában a Studii cimü tudományos folyóirat a következő tanulmányokat és cikkeket közli: „Egyes európai hatalmaknak az 1907-es lázadással szemben tanusitott magatartásáról" Matei Ionescu és Corina Patrascu tollából „Hozzájárulás a romániai kőolajipar első világháboruban győzedelmeskedett kapitalista országok közötti felosztása kérdésének tanulmányozásához (1919—1922)" C. Murgescu tollából, „Az első romániai munkásegyletek" Gh. Haupt tollából, „A román—egyiptomi kapcsolatokról és Románia hozzájárulásáról a Szuezi-csatorna felépitéséhez" Constantin C. Ciurescu tollából.

A folyóirat Jegyzetek és kommentárok rovata C. Mocanu „Az RKP harca az egységes arcvonal megalakitásáért a munkásifjuság soraiban, az 1933—1935 években", I. Neacsu az „1814 decembere és 1815 februárja közötti pandurlázadások"-ról, valamint Bakó Géza (Sztálinváros) „Teuton lovagok Birsa-vidékén" cimü cikkét tartalmazza.

A folyóirat Dokumentumok rovata közli Cornelia C. Bodea „Balcescu utazása a Dunán 1852-ben" cimü irását és Dan Simonescu „Mihail Kogalniceanu Historie de la Daciae cimü müvének ismeretlen román forditásá"-ról szóló tanulmányát.

DARWIN
a korszerü biológia megalapitója

Hetvenöt évvel ezelőtt, 1882 április 19-én hetvenhárom éves aggastyán zárta le örökre szemét az angliai Down városkában. Vele elyan férfiu szállt sirba, akinek tudományos érdemeit a halála óta eltelt hét és fél évtized felfedezései semmivel sem kisebbitették. Charles Darwint ma is a haladószellemü természettudományok egyik legnagyobb alakjaként tisztelhetjük, kinek sok évtizedes, páratlan kitartással és szorgalommal folytatott tudományos munkássága a korszerü természettudományos gondolkodás kiindulópontját képezi.

Darwin 1809-ben az angliai Shrewsbury-ben született. Nagyapja, apja nagytekintélyü, felvilágosult gondolkodásu orvosok voltak, akik élénken érdeklődtek a természettudományok minden ága iránt. Ez az érdeklődés fokozott mértékben jelentkezett a fiatal Darwinnál is.

Huszonkét éves korában (1831-ben) olyan esemény következett be Darwin életében, mely nemcsak egész további pályafutása, de — tulzás nélkül mondhatjuk — a modern természettudomány számára is döntő jelentőségü volt. Tanárai ajánlatára a „Beagle" nevü angol csatahajóra került. Darwint tudományos megfigyelőként vitték magukkal és igy a fiatalembernek alkalma nyilt rendkivül érdekes és változatos megfigyeléseket tenni, észleleteket gyüjteni, melyekből levonhatta korszakalkotó következtetéseit az élőlények fejlődéséről (evolúciójáról).

Darwin idejében ugyanis általánosan uralkodott még a fajok állandóságát hirdető, ugynevezett „fixizmus", mely szerint az összes állat- és növényfajok megjelenésük (teremtésük) óta változatlanul éltek és élnek a földön. Ez ellen a XVIII. és XIX. században főleg Linné és Cuvier, nagytekintélyü természettudósok által képviselt elmélet ellen több, haladószellemü tudós — például Buffon, Lamarck — is állást foglalt, de nem tudták a fajok általuk megsejtett változékonyságát megdönthetetlen tudományos bizonyitékokkal alátámasztani.

Darwin földkörüli utján tett megfigyeléseiből és tapasztalataiból arra a meggyőződésre jutott, hogy a fajok állandóságáról szóló elmélet teljesen helytelen és tarthatatlan.

A földkörüli utról való visszatérte után Down városkába vonult vissza és ott több mint husz évig fáradhatatlan munkával rengeteg tudományos anyagot gyüjtött össze, számtalan megfigyelést és kisérletet végzett, melyek mindenben megerősitették a fajok változékonyságáról alkotott meggyőződését és ezt a meggyőződést szilárdan megalapozott, megdönthetetlen tudományos elmélettés szélesitették. 1859-ben látott napvilágot Darwin főmüve „A fajok eredete", mely valóban forradalmat jelentett a természettudományok területén.

Az először Darwin által tudományos elmélet rangjára emelt evolucionizmus (fejlődés-elmélet) szerint az állat- és növényfajok állandó változásban, fejlődésben vannak. Darwin a fejlődés alapjaként az élőlények rendkivüli változékonyságát tekintette. A különböző, egymástól többé-kevésbé eltérő formák közül csak azok maradhatnak meg, amelyek a környezetük által támasztott követelményeknek leginkább megfelelnek. Az életre alkalmatlan egyedek, illetve fajok előbb-utóbb elpusztulnak, a megmaradottak pedig utódjaikra is átörökitik kedvező tulajdonságaikat és igy a fajok egyre tökéletesebbekké válnak.

Ennek a „természetes kiválasztás"-nak gondolatára Darwin a növénytermesztők és állattenyésztők munkájának alapos tanulmányozása révén jutott. Az ő általuk gyakorolt „mesterséges kiválasztás": az ember céljainak megfelelő legjobb növény- és állatfajok „szelektálása" (kiválasztása) és tovább-termesztése, illetve tenyésztése, adta neki azt a gondolatot, hogy a természetben is ilyen kiválasztás folyik. Ez a mai biológiai tudomány által mindenben igazolt elmélet alapját képezi az olyan nagy eredményeket elért korszerü növénytermesztésnek és állattenyésztésnek.

Darwin fejlődés-elmélete éles visszahatást váltott ki a fajok változatlanságát hirdetők körében. De talán még ennél is nagyobb felháborodás fogadta a nagy természettudós másik nagy müvét, „Az ember eredetét". Ebben Darwin a fejlődés-elméletet az emberre is kiterjesztette és kimutatta, hogy az ember és a ma élő emberszabásu majmok egy közös őstől származnak. Ez az azóta már kétségbevonhatatlanul beigazolt elmélet évtizedeken át parázs vita tárgyát képezte a haladó természettudósok és a haladás összes vaskalapos ellenségei között.

Darwin tanitása — a darwinizmus — körüli harc már elült. Ma nem lehet már olyan — magát csak valamennyire is képzettnek tartó ember, — aki kétségbevonhatná az ember és általában az élőlények fejlődéséről szóló elméletet. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy ez a ma már köztudatba is mélyen behatolt elmélet annakidején valósággal forradalmasitotta a biológia, az élettan tudományát.

Természettudományos jelentőségén tulmenően a darwinizmus a dialektikus materialista filozófia, a világ anyagi egységének, változékonyságának, a különböző jelenségek egymással való kapcsolatának, az ellentétek harcának és egységének ragyogó igazolása.

Darwin halálának 75. évfordulóját világszerte megünneplik a természettudósok, és mindazok, akik méltán látják benne a haladás nagy uttörőjét.

Szabó Mária

Az állattenyésztők segitségével

(Folytatás az 1-ső oldalról)

sárolhatnak. A hizott szarvasmarhák után bört és talpat is vásárolhatnak. Abban az esetben, ha a kollektiv gazdaság 90.000 lej értékben ad át hizott állatot tehergépkocsit vehet. A nagylaki kollektiv gazdaság például az első negyedévben vásárolt tehergépkocsit. A kisperegi kollektivisták az elmult év ősze óta 94.000 lej értékben adtak át hizott sertést és igy rövidesen átvehetik Molotov-tipusu tehergépkocsijukat. Tehergépkocsit vásárolnak a nagyperegi kollektivisták is.

A kollektiv gazdaságokkal egyidőben az egyénileg gazdálkodók is kedvezményben részesülnek. Szemlakon Barbura Constantin évente hétnyolc sertés hizlalására köt szerződést, egyenként 120 kiló sulyban és rendszerint 160—180 kiló sulyban adja át. Az egyik 180 kilós hizójáért 1070 lejt, valamint 100 lej prémiumot kapott. A 100 lej prémiumot eddig még minden egyes hizója után megkapta. A hizók értékének 10 százalékáig cserepet, táglát, marószódát, stb. vásárolhatott. Hasonló példát még sokat lehetne megemliteni tevékenységi körzetünkből.

KERDES: Teljesitették-e első negyedévi tervfeladatukat?

VALASZ: Az első negyedévi terv teljesitésében a harmadik helyet foglalták el tartományi viszonylatban. A szerződéskötési tervet 111 százalékra, mig a felvásárlási tervet 101,8 százalékra teljesitették. Az ügynökök közül sikeréért Juhász János érdemel dicséretet. Juhász János Szemlakon, Sajtényban és Nagylakon tevékenykedik. Munkája jó megszervezésével és a községi ügynökök irányitásával szerződéskötési tervát 115 százalékra, felvásárlási tervét 151 százalékra teljesitette. Filip János ügynök nemrég dolgozik az ORACA-nál mégis az első negyedévben 714 darab állathizlalásra kötött szerződést.

A tervfeladat teljesitésében sokat segitettek bennünket a kollektiv gazdaságok. A kisperegi, nagylaki, magyarpécskai, fenlaki és a nagyperegi kollektiv gazdaságok nagyszámu állathizlalásra kötöttek szerződést. A szemlaki kollektiv gazdaság ez évben átadott 50 darab hizójáért 81.000 lejt kapott. Jelenleg ujabb hetven darab sertésre kötöttek szerződést. A magyarpécskai kollektivisták ötven darab hizóra szerződtek.

Ha már a tervfeladatok teljesitésénél tartunk meg kell emlitsem még a rajoni pártbizottság értékes segitségét. A pártaktivisták, a pártalapszervezetek meggyőzik az állattenyésztőket a szerződéskötés előnyéről.

Munkaközösségünk legfőbb célkitüzése most a második negyedévi terv teljesitése. Minden tőlünk telhetőt elkövetünk azért, hogy a jövőben még nagyobb eredményekkel járuljunk hozzá pártunk határozatának valóraváltásához.

B. M.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Ifjuságl csapatunk veresége Spanyolországban

Az RNK ifjusági válogatottja csütörtökön a francia ifjusági válogatott ellen mérkőzött San Sebastianban és 2:0 (2:0) arányban vereséget szenvedett. A második félidőben a román csapat nagy fölényben volt és ha csak egyetlen góllal szépit, már jobb gólaránnyal bekerült volna a döntőbe. Igy azonban a francia csapat jutott be a döntőbe, ahová még az osztrákok és spanyolok is bekerültek. A „D"-csoportban ez a sorrend:

Franciaország	3	2	—	1	7	4	4
Csehszlovákia	3	2	—	1	6	4	4
Román NK	3	2	—	1	4	3	4
Belgium	3	—	—	3	1	7	—

A többi eredmény: Ausztria—Hollandia 5:1, Csehszlovákia—Belgium 2:0, Spanyolország—Német Szövetségi Köztársaság 1:1, Lengyel NK—Magyar NK 2:0.

A Tavaszi Kupa rajoni mérkőzései

is vasárnap kezdődnek. Két csoportban folynak majd a küzdelmek és a sorsolás az alábbi:

„A"-CSOPORT: Első forduló: Galsai Recolta—Kovaszinci Recolta, Livádai Recolta—Szentlányi Recolta, Zimándközi Recolta—Pankotai Recolta. A Scinteiai Recolta szabad.

Második forduló: Kovaszinci Recolta—Livádai Recolta, Szentlányi Recolta—Zimándközi Recolta, Pankotai Recolta—Scinteiai Recolta. A Galsai Recolta szabad.

Harmadik forduló: Galsai Recolta—Szentlányi Recolta, Scinteiai Recolta—Kovaszinci Recolta, Pankotai Recolta—Livádai Recolta. A Zimándközi Recolta szabad.

Negyedik forduló: Zimándközi Recolta—Galsai Recolta, Kovaszinci Recolta—Pankotai Recolta, Livádai Recolta—Scinteiai Recolta. A Szentlányi Recolta szabad.

Ötödik forduló: Galsai Recolta—Pankotai Recolta, Szentlányi Recolta—Kovaszinci Recolta, Scinteiai Recolta—Zimándközi Recolta. A Livádai Recolta szabad.

Hatodik forduló: Scinteiai Recolta—Galsai Recolta, Pankotai Recolta—Szentlányi Recolta, Zimándközi Recolta—Livádai Recolta. A Kovaszinci Recolta szabad.

Hetedik forduló: Kovaszinci Recolta—Zimándközi Recolta, Livádai Recolta—Galsai Recolta, Szentlányi Recolta—Scinteiai Recolta. A Pankotai Recolta szabad.

„B"-CSOPORT: Első forduló: Kürtösi Recolta—Kisiratosi Recolta, Alunisi Recolta—Vingai Recolta, Mácsai Recolta—Majláti Recolta. Kisiratosi Recolta.

Második forduló: Vingai Recolta—Kürtösi Recolta, Alunisi Recolta—Mácsai Recolta, Majláti Recolta—Kisiratosi Recolta.

Harmadik forduló: Kürtösi Recolta—Alunisi Recolta, Kisiratosi Recolta—Mácsai Recolta, Majláti Recolta—Vingai Recolta.

Negyedik forduló: Mácsai Recolta—Kürtösi Recolta, Vingai Recolta—Kisiratosi Recolta, Alunisi Recolta—Majláti Recolta.

Ötödik forduló: Kürtösi Recolta—Majláti Recolta, Vingai Recolta—Mácsai Recolta, Kisiratosi Recolta—Alunisi Recolta.

HETI SPORTMŰSOR

Ezen a héten ismét eléggé változatos a sportmüsor, amelynek főbb eseményei a következők:

KEZILABDA: Vasárnap délelőtt 10 órakor a Progresul pályán: Progresul ICA—Resicai Energia.

RÖPLABDA: Vasárnap délelőtt 10 órakor a Fl. Rosie UTA termében (Dózsa mozi felett): Aradi Stiința—Temesvári Stiința „A"-ligás mérkőzés.

RUGBY: Vasárnap délután 3 órakor a Locomotiva pályán: Aradi Stiința—Kolozsvári Locomotiva „B"-ligás mérkőzés. Kedvezőtlen idő esetén a mérkőzést vasárnap délelőtt 11 órakor a mikelakai pályán játsszák le.

LABDARUGAS: Vasárnap délelőtt negyed 12 órakor a Progresul pályán: Aradi Energia Constructorul—Energia 108, vasárnap délután háromnegyed 5 órakor a Locomotiva pályán: Aradi Locomotiva—Kolozsvári Stiința. Ezenkivül az ifjusági csapatok, a rajoniak, a városi és az előkészitő csoportbeliek szériáiban teljes fordulót bonyolitanak le.

Néhány sorban

Firenzében játszották le az európai bajnokcsapatok tornájának elődöntőjén a visszavágó mérkőzést, amely 60.000 néző előtt gólnélküli döntetlennel végződött. Miután a belgrádi Vörös Csillag az első mérkőzésen 1:0 arányban vereséget szenvedett a Fiorentinától, az olasz csapat jutott tovább.

Tavaszi Kupamérkőzések az ifjusági csapatok számára

Aradon az elmult héten ifjusági csapatok számára is Tavaszi Kupa-mérkőzések kezdődtek, s az első forduló keretében a következő eredményeket érték el a csapatok:

Energia G. Dimitrov—Fl. Rosie November 7 5:0, Fl. Rosie UTA—Fl. Rosie FZ 4:0, Aradi Locomotiva—Aradi Energia Constructorul 5:0. A sorrend az első forduló után igy alakult:

Energia G. Dimitrov	1	1	—	—	5	0	2
Locomotiva	1	1	—	—	5	0	2
Fl. Rosie UTA	1	1	—	—	4	0	2
Fl. Rosie FZ	1	—	—	1	0	4	—
Energia Constructorul	1	—	—	1	0	5	—
Fl. Rosie November 7	1	—	—	1	0	5	—

A második forduló párositása az alábbi: Energia Constructorul—Fl. Rosie UTA, Fl. Rosie FZ—Fl. Rosie November 7, Aradi Locomotiva—Energia G. Dimitrov.

NYILATKOZAT

a Szovjetunió Kommunista Pártja és az Albán Munkapárt küldöttségeinek tárgyalásáról

A TASZSZ közli a Szovjetunió Kommunista Pártja és az Albán Munkapárt küldöttségeinek tárgyalásáról kiadott nyilatkozatot, amelyet a küldöttségek megbizásából N. Sz. Hruscsov és Enver Hodzsa irtak alá.

A szocialista közösség országainak kölcsönös kapcsolata — állapitja meg a nyilatkozat — az összes részvevő országok jogegyenlőségén, szuverén jogaik és nemzeti érdekeik tiszteletben tartásán alapulnak és ez — tekintet nélkül arra, hogy kis vagy nagy országról van-e szó — biztositja külön-külön minden szocialista ország és az egész szocialista tábor szellemi és anyagi erőinek felvirágzását. Az Albán Munkapárt küldöttsége hangsulyozta, hogy az albán nép egyik legjelentősebb történelmi vivmányának a Szovjetunióhoz és a többi szocialista országhoz füződő testvéri barátságát tekinti és a szocialista országok egységének és testvéri együttmüködésének megerősitésében nemzeti függetlenségének szilárd biztositékát látja, minthogy ez döntő tényező Albánia sikeres szocialista épitésében.

A tárgyaló felek szükségesnek tartják hangsulyozni, hogy milyen nagy jelentőségü a szocialista tábor egységének további megszilárditása éppen most, amikor a nemzetközi reakció minden eszközzel szitani akarja a nacionalista irányzatokat és alá akarja aknázni a szocialista országok szoros együttmüködését; ez az egység nemcsak a szocialista országok népeinek, hanem az egész nemzetközi munkásmozgalomnak nagy történelmi vivmánya.

Nemzetközi sikon a Szovjetunió Kommunista Pártja és az Albán Munkapárt kötelességének tartja, hogy a leghatározottabban küzdjön minden olyan kisérlet ellen, amely a szocialista tábor egységének megbontására irányul, mégpedig tekintet nélkül arra, hogy kitől indulnak ki ezek a kisérletek.

A két párt képviselői megállapitották, hogy a szocializmus épitésének gyakorlata a Szovjetunióban, Albániában és a többi szocialista országban mindenben igazolta azt a marxista—leninista elvet, hogy noha a szocialista épités feladatainak konkrét megoldási formái és módszerei az egyik vagy másik ország nemzeti, társadalmi és egyéb sajátosságaitól függően különbözhetnek egymástól, a szocialista forradalomnak és a szocializmus épitésének alaptörvényei azonban minden országban azonosak.

Az SzKP küldöttsége tájékoztatta, hogy az Albán Munkapárt értékes tapasztalatokat szerzett egy, a nemzeti felszabaditás ügyét szolgáló széles antifasiszta népfront megalakitásában a második világháború éveiben és a népi demokratikus forradalom és a szocialista épités feladatainak sikeres megoldásában egy olyan elmaradt, félfeudális ország sajátos körülményei között, mint amilyen Albánia volt.

A találkozó résztvevői szükségesnek tartják a kommunista és munkáspártok egységének további megerősitését a marxizmus—leninizmus alapján és a harc fokozását a marxista—leninista elmélet revizionista irányuló mindenfajta kisérlet ellen.

A történelem tapasztalatai világosan mutatják — állapitja meg a nyilatkozat, — hogy a szocialista országokat összefüző közösség fennállásának időszakában objektiv módon kárt okoz a szocializmus és a béke ügyének minden olyan állitás, amely szerint a szocializmus épitése elszigetelten a többi szocialista országgal való kapcsolat nélkül is lehetséges, minthogy ezek az irányzatok széthuzáshoz és a szocializmus erejének gyengitéséhez vezetnek.

Az SzKP és az Albán Munkapárt küldöttségei arra az egységes véleményre jutottak, hogy a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság és a többi szocialista országok kapcsolatainak 1955—1956-ban kezdeményezett megjavitása, amire a Jugoszláviával való konfliktus felszámolása és az ismert szovjet—jugoszláv nyilatkozatok elfogadása után került sor, hasznára vált ezeknek az országoknak, megszilárditotta a béke ügyét és támogatást jelentett a nemzetközi munkásmozgalom érdekei számára.

Az SzKP és az Albán Munkapárt küldöttségei sajnálkozásukat fejezték ki afölött, hogy az utóbbi időben, a magyarországi események után a Jugoszláv Kommunisták Szövetsége és a kommunista és munkáspártok közötti kapcsolatok más irányba kezdtek fejlődni, ami nem felel meg sem a szocialista és munkáspártok, sem a békeszerető népek érdekeinek. A küldöttségek kijelentették, hogy meg kivánják tenni a szükséges erőfeszitéseket a Jugoszláv Kommunisták Szövetségéhez füzödő kapcsolatok megjavitására és arra, hogy együttmüködjenek a Jugoszláv Kommunisták Szövetségével a marxista—leninista ideológia és a proletár internacionalizmus elvei alapján.

A küldöttségek remélik, hogy a Jugoszláv Kommunisták Szövetsége szintén megteszi a szükséges intézkedéseket egy ilyen együttmüködés létrehozása érdekében.

A Szovjetunió Kommunista Pártja és az Albán Munkapárt a nemzetközi munkásmozgalom akcióegységének megvalósitása érdekében a szocialista pártokkal való kapcsolatok és érintkezés létrehozása és kiterjesztése mellett foglal állást.

Az SzKP és az AMP küldöttségei hangsulyozzák, hogy a két párt barátságának és testvéri együttmüködésének további elmélyitése mindenben megfelel a szovjet és az albán nép létérdekeinek, a szocialista erők megszilárditásához füzödő érdekeknek és az összes békeszerető erők érdekeinek. A tárgyalás résztvevői megbeszélték az AMP és az SzKP kapcsolatainak konkrét formáit és megállapodtak abban, hogy fokozzák a két párt tevékenységére vonatkozó kölcsönös tájékoztatást, a pártkiadványok és az SzKP és az AMP tapasztalataira és gyakorlatára jellegzetes anyagok cseréjét és megállapodtak a pártküldöttségek kölcsönös látogatásaiban.

A két küldöttség kifejezte azt a szilárd meggyőződését, hogy a szocialista tábor országainak egysége, a kommunista és munkáspártoknak a marxizmus—leninizmus tanaira és a proletár internacionalizmus elveire alapitott ideológiai egysége szakadatlanul tovább fog szilárdulni a szocialista világrendszer és a nemzetközi munkásmozgalom további megerősödése érdekében, a béke és a népek közti barátság érdekében.

★

Ugyancsak közös nyilatkozatot adtak ki a Szovjetunió és az Albán NK kormányküldöttségeinek tárgyalásairól.

Kádár János sajtóértekezlete

BUDAPEST (Agerpres.)

Kádár János, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, április 17-én hosszas megbeszélést folytatott több külföldi sajtótudósitóval. Többek között jelen voltak: I. Bocsarov — a TASZSZ tudósitója, Sergio Sergre — az Unita cimü olasz ujság tudósitója, Gál Mátyás — az Agerpres tudósitója, Shidasz Banezsi — az Amrita Bazar Patrika cimü indiai lap tudósitója és F. Iszpekov — a Rabotnicseszko Delo cimü bolgár ujság tudósitója.

Kádár János — az indiai laptudósitó kérésére ismertette, miért nem engedte meg a magyar kormány az ENSz vizsgáló-bizottságának tevékenységét a Magyar Népköztársaság területén. Tekintettel arra — mondotta, — hogy az események idején csaknem 850 ujságiró és népes diplomáciai testület tartózkodott Magyarország területén, amely nem volt egyszerü nézője az eseményeknek — az ENSz-bizottság semilyen uj adatnak nem jutott volna birtokába.

Az ENSz főtitkárának, Dag Hammarskjöldnek Magyarországra való meghivásával kapcsolatban Kádár János kifejtette, hogy a magyar kormány mindig hajlandó volt és most is hajlandó fogadni és mindenben tájékoztatni az ENSz főtitkárát. 1956 decemberében azért nem fogadhatuk az ENSz főtitkárát, mert akkor ez a látogatás provokációra adhatott volna alkalmat. „A meghivást most megujitottuk — mondotta a magyar kormányelnök.

A mult hibáira vonatkozóan s hogy miként látja a hibák felszámolásának lehetőségeit, Kádár János hangsulyozta: az alapvető hiba az volt, hogy gyengült a harc az ellenséggel szemben és meggyengültek a kapcsolatok a vezetők és a nép között. A gyakorlat bebizonyitotta, hogy a nép aktiv részvétele nélkül nem lehet a nép érdekeit képviselni.

A kormány és a párt jelenlegi vezetői — mondotta Kádár elvtárs — tisztában vannak a mult hibáival s éppen ezért szoros kapcsolatban akarnak maradni a tömegekkel, igyekeznek megérteni a tömegek érdekeit, törekvéseit.

A szovjet csapatok magyarországi állomásozásával kapcsolatos kérdésre válaszolva, Kádár János kijelentette, hogy a nemzetközi helyzet megitéléséből kiindulva, Magyarország hü marad a varsói szerződéshez. A miniszterelnök ezzel kapcsolatban utalt Nyugat-Németország remilitarizálására, a nyugati hatalmak katonai előkészületeire és más akciókra, amelyek miatt a szocialista tábor országainak fel kell készülniök minden meglepetés ellen.

Mit tapasztalt Walter Lippmann európai körutján?

NEW YORK. (Agerpres.)

Lippmann, a New York Herald Tribune hirmagyarázója, Rómából küldött tudósitásában azt irja, hogy Nyugat-Európa országaiban tett utazása alatt „egyetlen emberrel sem találkozott, aki hinne abban, hogy a Szovjetunió nagy arányu háborura készül. Ezért az ugynevezett Eisenhower-elvről szóló hangzatos kijelentéseket bámulatraméltó bizalmatlansággal fogadják. Egyeseknek az a véleménye, hogy Eisenhower elnök és Dulles egy képzelt világban élnek és olyan veszélyeket hangoztatnak, melyek a valóságban sohasem állnak elő és ugyanakkor nem gondolnak azokra a veszélyekre, melyek valóban léteznek.“

Lippmann a továbbiakban rámutat arra, hogy Nyugat-Európa tisztánlátó embereinek az a véleményük, hogy „a Nyugatnak irányt kell változtatnia és tárgyalásokat kell folytatnia, olyan javaslatokat téve a Szovjetuniónak, melyeket Moszkva elfogadhatóknak találhat.“

A nyugat-európai országokban „szélesen elterjedt Amerika-ellenes hangulatra“ utalva Lippmann a következőket irja: „Bámulatos bizalmatlanság tapasztalható Dullessel szemben. Általános és rejtett nyugtalanság tapasztalható, melynek oka, hogy Európa sorsa olyan nagy mértékben ezektől az emberektől függ.“

Lemondott az olasz szociáldemokrata párt titkára

RÓMA. (Agerpres.)

Az olasz szociáldemokrata párton belül felmerült sulyos nézeteltérések miatt Matteo Matteotti, az olasz szociáldemokrata párt titkára elhatározta: lemond a párttitkári tisztségről. Helyére Mario Tanassi-t választották meg.

Az április 17-i pártvezetőségi gyülésen Matteotti kifejtette a párt következő kongresszusa elé terjesztendő beszámoló téziseit. Ezek a tézisek a szociáldemokrata párt és a keresztény demokrata párt együttmüködésének megszüntetését, a pártnak a kormányból való kizárását és a szociáldemokratáknak a szocialistákkal való egyesülését irják elő. Matteottinak ez az állásfoglalása ellentétben áll Saragatnak, a párt vezetőjének, valamint a pártvezetőség többségének álláspontjával. Matteotti álláspontját a pártvezetőség tizenkét tagja közül heten támogatták. Matteotti kijelentette, hogy a párt legközelebbi kongresszusán védeni fogja saját álláspontját.

Kubát hatalmas koncentrációs táborrá változtatták

MONTEVIDEO. (Agerpres.)

Az uruguay-i El Popular cimü lap cikket közöl a kubai helyzetről.

Kubát — irja a lap — hatalmas koncentrációs táborrá változtatták. Eltörölték az összes szabadságjogokat, az ország területének elhagyását, illetve az oda való belépést megtiltották. Havannában életveszélyes este hat után az utcán járni: meggyilkolhatják, vagy börtönbe zárhatják a járókelőket. Legszigorubb cenzurát vezettek be és az utcán legfeljebb két ember közlekedhet együtt. A kormány rendeletére tömeges letartóztatásokat hajtanak végre.

Jelenleg — irja az El Popular — a kubai gazdasági élet minden ágába behatolt amerikai monopóliumok zavartalanul önkényeskednek.

A világközvélemény nem maradhat közömbös a kubai események láttán — hangsulyozza az ujság. A béke hiveinek követelniök kell az Egyesült Államok segitségével Kubában folyó véres terror felszámolását.

Beiktatták az uj indiai kormányt

DELHI. (Agerpres.) — Az Uj Kina jelenti:

Április 17-én iktatták be ünnepélyes keretek között hivatalába a Dzsavaharlal Nehru által vezetett uj indiai kormányt.

Ez a harmadik kormány, melyet Nehru 1947, India függetlenségének elnyerése óta vezet.

A kormányban három uj minisztérium alakult éspedig a közlekedésügyi és szállitásügyi, a nevelésügyi és tudományos kutatási, valamint a fém-, bánya- és fütőanyagipari minisztérium.

A kormány megalakulása után India elnöke és Nehru miniszterelnök rádiónyilatkozatukban kijelentették, hogy az uj kormány számos jelentős probléma megoldásával fog foglalkozni. Arra szólitották fel a népet: müködjék együtt az uj kormánnyal, hogy az ország további eredményeket érjen el a haladás utján.

A francia szocialista párt lapjának ügyetlen kisérletei az Egyiptom elleni francia támadó-politika „kétségbevonására“

PARIZS. (Agerpres.)

A Le Populaire de Paris, a francia szocialista párt sajtószerve „kétségbevonja“ a l'Humanité április 17-i számában megjelent, egy Egyiptom elleni fegyveres támadás előkészitésével kapcsolatos tervekre vonatkozó hirt.

A szocialista párt hetilapja rámutat arra, hogy annak a feltevésnek, miszerint Franciaország ujabb fegyveres beavatkozást készit elő a közel-keleti országok ügyeibe, légi uton szállitott algériai francia csapatoknak a Marne-megvel Mourmelon-i katonai táborba való szállitása és a különleges francia légierők Dijon melletti hadgyakorlatai képezik az alapját. „A nagyvezérkar állandóan gondol erre a lehetőségre (az Egyiptom elleni támadásra. Szerk. megj.) — irja a France Observateur — és kidolgozza a szükséges terveket. Állandó kapcsolatot tartanak fenn Dajan tábornokkal (az izraeli hadsereg nagyvezérkarának főnökével) és további fegyverzetet szállitanak Izraelbe.

Franciaország Izrael mellé áll, amennyiben konfliktus támadna Egyiptommal. Bourges Maunoury (francia nemzetvédelmi miniszter) állandóan Egyiptom felé tekint — fejezi be a folyóirat.

Emlékmü a Magyarország felszabadításáért elesett román katonák tiszteletére

BUDAPEST. (Az Agerpres tudósitója közli):

A Békés-megyei Méhkerek község temetőjében április 14-én lelepleztek a Magyarország felszabadításáért elesett román katonák emlékművét. Az emlékművet a helyi tanács kezdeményezésére emelték.

A község utcáit erre a napra román, magyar és szovjet zászlókkal diszitették fel. A község lakossága nagy számban vett részt a leleplezési ünnepségen.

A Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság közötti normális kereskedelmi kapcsolatok felvételéért

BERLIN. (Agerpres.)

Az ADN hirügynökség közölte az össznémet kereskedelmet támogató bizottság nyilatkozatát. A bizottság a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság közötti normális kereskedelmi kapcsolatok megteremtésére szólitja fel az illetékes kormányokat.

A Szovjetunió és a Németország közötti kereskedelemnek régi, jó hagyományai vannak — hangoztatja a nyilatkozat. — Évszázadunk negyedik évtizedében, amikor a gazdasági válság a legsulyosabb volt, éppen a Szovjetunióval való kereskedelem járult hozzá a válság következményeinek enyhitéséhez. A háboru utáni években a Szövetségi Köztársaság befolyásos ipari és kereskedelmi cégei igyekeznek tovább folytatni ezt a jó hagyományt.

A továbbiakban a nyilatkozat rámutat arra: megvan a lehetősége, hogy a Szovjetunió és a Német Szövetségi Köztársaság között széleskörü csere induljon meg a legkülönbözőbb ipari, mezőgazdasági és erdőgazdasági termékek terén. Ezért — hangoztatja a nyilatkozat — az össznémet kereskedelmet támogató bizottság helyesli és támogatja a Szovjetunió és a Szövetségi Köztársaság közötti kereskedelmi egyezmény megkötésére irányuló erőfeszitéseket, az olyan erőfeszitéseket, melyek célja a kereskedelmi kapcsolatok kiszélesitése.

HIREK közlemények HIREK

A mai műsorok

Rádiómüsor

Szombat, április 20.

BUKAREST I.: 6: Könnyüzene. 6,15: Mezőgazdasági közlemények. 6,25: Népdalok. 7: Hirek. 7,10: Népi táncok. 7,35: Reggeli hangverseny. 8,15: Lapszemle. 8,30: Zene. 9: Kamarazene. 10: Szimfonikus hangverseny. 11: Hirek. 11,03: Román népdalok és táncok. 11,45: „Egy jó tanács nem árt“. 11,50: Szép vagy hazám. 12,20: A Világifjusági Fesztiválon részt vevő müvészcsoportok és szólisták müsora. 12,40: Operazene. 13: Hirek. 14: Szimfonikus zene. 14,45: Román könnyüzene. 15: Hirek. 16,15: Itt Moszkva beszél! 17: Hirek. 17,19: Könnyüzene. 18,30: Esztrád-hangverseny. 19: Hirek. 19,45: Válaszolunk hallgatóinknak. 19,55: „Jóéjszakát gyerekek.“ 20,15: Tánczene. 21: A nemzetközi események krónikája. 21,15: Román népi zene. 21,35: Operarészletek. 22: Hirek. 22,30: Tánczene

BUKAREST II.: 14: Hirek. 14,03: Népdalok és táncok. 14,40: Közkedvelt énekszámok. 15: Könnyüzene. 15,35: Népi melódiák. 16,20: Hanglemezek. 17,15: A rádió szószéke. 17,30: A rádió énekkara énekel. 18: Hirek. 18,10: Könnyüzene-melódiák. 19: Tánczene. 19,45: Román népi muzsika. 20: Hirek. 20,03: Zenés fejtörő. 21: Hirek. 21,05: Tánczene. 22,30: Szórakoztató zene. 23: Hirek és sporthirek. 23,15: Hangverseny. 23,52: Tánczene.

BUDAPEST (Kossuth): 5,30: Vidáman, frissen. 9,10: Zenekari hangverseny. 10: A szegényember igazsága (Ifjusági rádiójáték). 10,40: Népszerü melódiák. 11: Hirek. 11,10: Operettrészletek. 12,20: Hangszerszólók. 13: Hirek. 13,10: Népdalcsokor. 14: Iró a mikrofon előtt: Kassák Lajos. 14,10: Részletek francia operákból 15,20: Bökkenő. (A gyermekrádió müsora). 16,25: Kórusaink életéből. 16,45: Az első számadás (Riportmüsor). 17: Hirek. 17,15: Zenés hétvége. 18: A versmondás müvészete. 19: Hirek. 19,05: Tanitó és barát. Beszélgetések Leninről. 19,10: Népzenekari müsor. 20: Csengő-bongó rajt . . . (Közvetités Lipcséből). 20,52: Jó éjszakát gyerekek. 21: Esti krónika. 21,20: Ábel a rengetegben. (Tamási Áron regényének rádióváltozata. 23: Hirek. 23,15: Sporthiradó. 23,35: Táncoljunk!

BUDAPEST (Petőfi): 15: Hirek. 15,20: Népek zenéje. 16: Horgászok órperce. 16,05: Kamarazene. 16,30: Az opera mindenkié. (Wagner: Trisztan és Izolda. 17,30: Hangversenyindulók. 18: Ismeretlen Liszt müvek. 18,40: A modern biológia megalapitója. (Megemlékezés Darwinról). 19,20: Lányok-asszonyok. 19,40: Preklasszikus énekszámok. 20: Hirek. 20,05: Gluck: Don Juan. (Balett pantomim). 21: Tánczene. 22: Hirek. 22,05: Megáradt a patak... (Magyar nóták, csárdások). 22,50: Zenekari hangverseny.

Az aradi Villanygyár

sürgősen alkalmaz:

1 portást,
2 őrt,
2 képesitetlen munkást,
3 kazán-lakatost,
1 kőmüvest,
2 hálózati villanyszerelőt,
2 belső berendezéshez értő villanyszerelőt (középiskola),
1 gépkocsivezetőt,
2 fürdőalkalmazottat,
2 pénzbeszedőt.

A kérvényeket a személyzeti irodában kell leadni. Felvilágositással 22-32 és 22,33. számu telefonon szolgálnak.

A mai filmek

Dózsa György mozi: április 23-ig: ADAM OLDALBORDÁJA. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Délelőtt 10 és 12 órakor matiné. N. Balcescu: április 23-ig: UTAK ÉS SORSOK. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. — I. L. Caragiale mozi: április 21-ig: AIDA. Előadások: 3, 5, 7 és 9-kor. Ifjusági: április 21-ig: LATOGATAS ANGLIABAN. Előadások: 3, 5, 7 és 9-kor. Herbák: április 21-ig: GRÓF MONTE CRISTO, I. rész. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. — Solidaritatea mozi (Gáj): április 21-ig: A PROTÁR-ÜGY, HAZUG KISLÁNY. Előadások: hétköznap: 5 és 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor. Hétfőn nincs előadás. — Maxim Gorkij (Mikelaka): április 21-ig: A PACSIRTA. — A TEBA-gyár müvelődési termében: április 20—21-én: RIADÓ A HEGYEKBEN. Előadások: 11, 3, 5, 7 és 9 órakor. — Ilie Pintilie (Mosóczi-telep): április 19—21-ig: A VASUTAS. — December 30 üzemi filmszinház: április 20—21-én SZELEBURDI. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

A Bernát Ander gépjavitó központ (Kogalniceanu utca 45) alkalmaz:

10 lakatos-szerelőt
3 hegesztőt
2 asztalost
2 étkezdei kiszolgálónőt
4 őrt
10 szakképesitetlen munkást

Az aradi PRICHINDEL állami bábszinház szombaton, április 20-án délután 4 órakor bemutatja:

Băiatul şi vîntul

Az aradi December 30 textilgyár alkalmaz képesitett munkásokat a fenóda, szövőde és kikészitő üzemek részére, valamint nem képesitett munkásokat a szállitási osztály és a gyári őrség részére.

Jelentkezni lehet naponta 9—14 óra között a gyár személyzeti-nyilvántartási irodájában.

A „VARGA KATALIN“ SZÖVETKEZET szinjátszó csoportja az Eminescu ucca 28. szám alatti Merfi klubban 21-én, vasárnap délután 5 és este 8 órakor, 22-én, hétfőn este 7 órakor bemutatja

„MESÉLŐ KÖNYVECSKE“

cimü vidám, zenés müsorát. Jegyek a központi irodában, Csajkovszkij utca 11. szám, vagy az előadás pénztáránál válthatók.

IDŐJÁRÁS

Április 20-án, szombaton változékony idő várható, inkább borult égbolttal. Helyi esők, később zivatarok lehetségesek. A hőmérséklet alig változik, napközben 14—18 fok között, éjszaka 3—7 fok között lesz. Mérsékelt, később erős délnyugati, majd északnyugati szél.

A drámai szinházak ifjú müvészeinek országos versenye

Fel a küzdelemre! — hangzott Gróf Bäsztó biztatása, majd felgördült a nehéz vörös bársonyfüggöny és megkezdödött a nemes vetélkedés. Hat egymásután következő este más-más vidéki magyar szinház együttesét jutalmazta tapsával, szeretetének és elismerésének kifejezéseképpen, az igényes és müértő nagyváradi közönség.

Meghatódva ültünk az ünnepélyes hangulat, a lélek mélyéről a szinpad felé sugárzó hódolat áradatában és a gondolatok szeszélyesen röpködtek a jelen és mult között. Igen, Thália fiatal papjainak tavaszi seregszemléje szorosan, magától értetödöen hozzátartozik mai életünkhöz, csak annak talajából serkenhetett ki. Pedig nem is oly rég mily küzdelmes, megalázó volt a szinpad müvészeinek élete. Mily nagy áldozatokat kellett hozniok, hogy az igazságot, emberséget, lelki nemességet hirdető szavak visszhangra találhassanak az elnyomottak és megalázottak lelkében, erőt, kitartást öntsenek belé-jük és uj harcokra hevitsék öket.

Szimbolikus jelentőségü, hogy a „Fel a küzdelemre!" kiáltás egy öszfejü színész ajkáról szállt az ifju müvészek felé. Két világ találkozása jutott ebben kifejezésre. Az idősebb nemzedéké, amely a mult megpróbáltatásai ellenére is magasra emelte az igazi müvészet messzevilágító fáklyáját és a fiataloké, akik most arra hivatottak, hogy jóval előnyösebb társadalmi feltételek között, de nagy elődeikhez méltó felelősséggel vigyék azt tovább.

Az egymást követő előadások bizonyságul szolgáltak afelől, hogy már is sokatigérő tehetségek jelentkeztek hazai szinjátszásunkban. Kézenfekvő hát következtetés: a Szentgyörgyi István szinmüvészeti főiskola rövid néhány éves fennállása alatt nagyértékü szolgálatot tett hazai magyar szinjátszásunknak. A kezdettel szükségszerüen együttjáró tapasztalatlanságból, az uj, egészséges tájékozódásu szinjátszásra való áttérésből eredő nehézségeket leküzdve olyan müvészeket nevelt, akikre méltán vagyunk büszkék, s akiknek nevét számontartja majd az erdélyi szinháztörténet.

Az emberi lélek belső törvényeinek megfelelően a pillanatnyi, átütő erővel jelentkező benyomások hatása alatt nem kutatjuk a multat, nem hasonlitottuk össze a jelennel. Természetesnek tartottuk, hogy hat magyar szinházunk az állam legmesszebbmenő támogatását élvezi és hogy e szinházak éppen az anyagi támogatás és a helyes szellemi irányitás folytán valóban a népi kultura központjaivá válhattak és vidéki voltuk semilyen téren nem hátráltatja fejlődésüket. Nem gondoltunk arra: mennyire jellemző megváltozott életünkre, hogy például a szatmári társulat, amely a főiskola egyik végzős évfolyamából alakult, néhány év alatt az élvonalba küzdötte fel magát. Nem gondoltunk arra, hogy az ehhez hasonló jelenségek ma törvényszerüek és csak akkor szokatlanok, ha a mult tükrében szemléljük öket. Csak a jelent láttuk és óhajtottuk a fejlödést, amelyről a felszabadulás óta eltelt évek alatt megszoktuk, hogy a kulturális életben is mérföldes csizmákkal haladjon.

Fiatal szinészek — kiforrott müvészek

Tulzás nélkül állithatjuk, hogy a hazai drámai szinházak fiatal szinészei versenyének magyar szakaszán a temesvári együttes mellett a legnagyobb meglepetést a sepsiszentgyörgyi fiatalok okozták.

Előadásuk alatt, — amelynek tárgya Heijermans holland iró századunk elején bemutatott Remény cimü halászdrámája volt, — felvonásról-felvonásra szilárdabbá vált meggyőződésünk, hogy a versenybizottság ezt a teljesitményt egyik első helyezéssel jutalmazza.

Hollandiai kis halászfaluba visz el a dráma, ahol egy Jansen nevü hajósgazda uralma alatt sinylődnek a szegény halászok. A faluban kevés az öregember, mert a gazda halászbárkái a halzsákmányért cserébe emberhust szállitanak a ragadozó óriáshalaknak.

Halak prédájává válik az önérzetességéért börtönt szenvedett fiatal hős és a veszélyt előrelátó öccse is, akit tekintélyt tisztelő édesanyja kényszerit Jansen lélekvesztőjére. A harc tehát nemcsak a kizsákmányoltak és a kizsákmányolók között folyik, hanem fel kell venni a küzdelmet a maradi gondolkodásu szolgalelküséget jelképező szerencsétlen anyával is.

Forró drámai feszültséget kellett érzékeltetnie Völgyesi Andrásnak és Czompók Mihálynak, a sepsiszentgyörgyi Állami Magyar Szinház két fiatal rendezőjének. És elmondhatjuk, hogy vállalkozásuk csaknem teljes mértékben sikerült. Attól a perctől kezdve, amikor Károly, — a halászözvegy idősebb fia — a polgári börtönök jellegzetes „nevelő" eszközétől, a pálinkától tántorogva szinre lép, egészen Rózának, Károly magzatát szive alatt hordozó titkos asszonyának, embere életét a kapzsi gazdától számonkérő nagy jelenetéig, a néző nem lankadó feszültséggel figyel mindent, ami a szinpadon történik.

Jelenet a sepsiszentgyörgyiek előadásából.

Károlyt Vadász Zoltántól láttuk. Ez a fiatal szinész müvészi készséggel hozta felszinre mindazt a meleg emberi érzést, amely egy halászlegény látszólag kéreggel boritott szivében rejtőzik. Lirai, és harcos jeleneteiben egyaránt hiteles alakitással örvendeztette meg a nézőket. Méltó pártnere volt a szintén fiatal Lázár Erzsébet, Róza szerepében. Mind az első felvonásbeli titkos szerelmét váró fiatal lány, mind a harmadik felvonásban párjáért harcoló, asszonnyá érett nő, a valóság erejével hatott játékában.

Ha nem is tartozik a fiatal gárdához, mégis itt essék szó Papp Anna (Johanna) alakitásáról, mert mint a darab egyik központi figurája, nagyon sokkal járul hozzá az előadás sikeréhez. A drámai szinész játékának egyik fokmérője, ha könnyeket tud csalni a nézők szemébe. Papp Annának ez sikerült is kisebbik fiával való nagy jelenetében, még inkább azonban, a harmadik felvonás végén.

Földes László alakitotta Barendet, Johanna kisebbik fiát. A várható tragédia levegőjét vitte a szinpadra, sok tehetséggel. Kedvesen megható szineket kevert Botka László és Darvas Dezső a két kiérdemesült halász szerepébe. Jó mértékkel tette gyülöletessé a hajósgazdát Fekete Gyula és Nagy Ilona Klementinjében ráismertünk a századeleji leereszkedő, kényes urikisasszonyokra. Az öreg könyvelő szerepében a fiatal Tompa László sok tisztáncsengő hangot ütött meg. Az előadás többi szereplői szintén részesei a sikernek, amely a verseny egyik legjobban szereplő együttesét, a sepsiszentgyörgyi Állami Magyar Szinház fiataljait jutalmazta.

Figyelmet érdemlő uj törekvések

Megirtuk, hogy a marosvásárhelyi és szatmári fiatalok a tartományközi versenyen csalódást okoztak. Talán nem tévedünk, ha azt állitjuk, hogy ennek egyik oka az uj szinpadi kifejezőeszközökkel való merész kisérletezés. A két fiatal müvészgárda főérdeme abban áll, hogy vállalta az uj szinpadi nyelvvel járó kisérletezés kudarcait és hazai vonatkozásban uttörő munkát végzett. Noha a marosvásárhelyiek egyszerü, stilizált, hatásos diszletei és a szatmáriak visszatérése az Erzsébet-korabeli szinházhoz, nem számitható a szó igazi értelmében uj, eredeti törekvésnek, mégis jelentős fordulat kezdetét jelzi.

Jelen esetben két olyan drámai müről van szó (Csongor és Tünde, Romeo és Julia), amely noha különböző müvészi felfogás talajából sarjadt, megegyezik abban, hogy nyelvének gazdagsága, kifogyhatatlan szines képszerüsége, filozófikus mélysége, illetve tökéletes kompoziciója és drámai logikája folytán megköveteli a teljesen leegyszerüsitett, illetve a Shakespeare-korabeli kopár, nyitott szinpadot. Igy juthat csak érvényre teljes pompájában, sallangmentesen a költői szöveg, igy léphet előtérbe és bontakozhat ki igazán a szinészi dikció. Érthető tehát, hogy az uj kisérletezés, amelynek próbaköve a drámai szöveg teljes érvényesitése, igen nehéz feladat elé állitotta a két fiatal együttest.

A marosvásárhelyiek Vörösmarty csodálatosan szép, gondolatgazdag mesejátékát vitték szinre. Gergely Géza és Hunyadi András rendező érdeme, hogy az előadás mentes volt a régebben szokásos tulzsufolt, agyondiszitett magyar barokk szinpadi képtől, ehelyett kidomboritotta a mü népi jellegét, népmesei motivumait. Beigazolódott, hogy a mondanivalónak alárendelt és azt erőteljesen aláhuzó egyszerü diszletek és szinpadtechnikai megoldások szolgálhatják csak igazán az eszmei tartalom müvészi tolmácsolását. Vörösmarty mesejátéka történelem- és időfelettiségének hangsulyozására a pogány kunok idejében játszatja a cselekményt. Ennek figyelembevételével a rendezők nem a hagyományos magyaros népviseletbe, hanem honfoglaláskori magyar ruházatba öltöztették a szereplőket. A Csongor és Tünde diszletmegoldásának jellemző vonása az egyszerüség, a népiesség és a mü mondanivalójának szimbólikus aláfestése. Ilyen az első felvonásban a csoda-almafa, amely csak a zárójelenetben, a két szerelmes boldogságának beteljesülésekor terem nagy, rózsás gyümölcsöket, vagy a második felvonásban, a három ut, amelynek végtelenségét, három, a szinpad közepéről a magasba nyuló és ott fokozatosan keskenyedő függöny jelképezi. A mü nemzeti hangulatát a diszletekben rendszerint néhány jellegzetes magyar népi faragásu oszlopfej idézi. A rendezés általában nagy hozzáértéssel használja fel a legkorszerübb szinpadtechnikai eljárásokat, hogy illuziótkeltővé tegye a mü mesei, természetfeletti jellegét. Gondolunk itt az éj királynőjének csodás ruhájára és főleg azokra a jelenetekre, amelyekben a nagyszerü fény- és hanghatások szinte földi valósággá teszik Mirigynek, a gonosz boszorkánynak félelmetes alvilági fondorlatait. A zenei aláfestés (Weiner Leó kisérőzenéje) a Magyar Autonóm Tartomány Állam Filharmonikus zenekarának és az Állami Székely Népi Együttes énekkarának előadásában teljessé-tökéletessé tette annak a csodálatos álom-mesevilágát, amelyben Vörösmarty hősei a boldogságot keresik.

Előljáróban megemlitettük, hogy a szinészi teljesitmény nem emelkedett a szinpadkép, a diszletmegoldások tökéletességének magasságába. Lavotta Károly (Csongor) és Szamossy Kornélia (Tünde) szép, pátoszfütötte szövegmondása öt felvonáson keresztül egy sikon mozgott, árnyalati eltérések, szinezések nélkül s igy mindketten megfosztották az általuk életrekeltett alakot az érzések hullámzásától, a szenvedély különböző foku telitettségétől — éppen attól, ami emberi közelségbe hozhatta volna azokat. Ez persze kisebb mértékben irandó a rendező rovására. Annál inkább azonban a Balga—Ilma pár, a népi józanság megtestesitőinek életrekelte. Minden dicséret András Márton (Balga) és Szabó Duci (Ilona) izesen beszélő, nagyétkü, furfangos parasztfiguráinak bemutatásáért, de sajnos ezek inkább népszinmübe illő, dekorativ jelenségek, amolyan városi szemmel elképzelt müparasztok. Természetesen ilyen felfogásban nem szolgálhatják a müben rejlő világnézeti állásfoglalás kidomboritását. Vörösmarty ugyanis a Csongor—Tünde és Balga—Ilma pár egymásmellé állitásával az égfelé törő, a való élet talajától eltávolodó világ birálatát juttatja kifejezésre és bemutatja a néppel — haladás, a valósághoz való ragaszkodás szükségességét.

A szatmári fiatalok Romeo és Julia előadásában a szinpadi ujitás szembetünőbb és gyökeres fordulatot jelent. Szabó József és Farkas István rendező azt a reális ellentmondást akarta megszüntetni, amely a teljes Shakespeare-i mü és az eddig hagyományossá vált előadásmód között fennállt. A Romeo és Julia 21 képből áll. Felvonásokra való tagolásával egyrészt megszakitották, lelassitották a mü sodró, drámai lüktetését és a dekorációs szinpaddal értelmetlenné tették az angol drámairó képgazdag nyelvezetét, amellyel éppen a korabeli diszletnélküli szinpad kopárságát ellensulyozta. A tragédia szövegének leröviditése, hogy a felvonásra tagolással az előadás ne váljék tul hosszuvá, ugyancsak helytelennek, a shakespeari mü meghamisitásának számitható. E szempontok figyelembevételével tartották szükségesnek és helyesnek a szatmáriak, hogy visszatérjenek az eredeti Shakespeare-korabeli szinpadhoz. Kisérletezésükben Hevesi Sándornak, a századeleji neves, európahirü magyar rendezőnek idevonatkozó tanulmányaira támaszkodtak. A visszatérés azt jelentette, hogy a három részre tagolt szinpadon, amelyen nincs előfüggöny, a tragédiát egyetlen szünettel adják elő. Ezáltal a darab semmit sem veszit mindinkább feszülő dinamikájából, lehetőség nyilik az egyes képek közötti szerves összefüggések kiaknázására, valamint nagyszerü szinpadi kompoziciók teremtésére.

Az uj szinpadi stilusnak megfelelő szinészi alakitás szokatlansága és fokozott igényessége folytán a szatmári fiatalok egy része nehezen birkozott meg feladatával és bizony alul maradt a küzdelemben. Csiky András, aki régebbi alakitásaiban igen jól érvényesitette tehetségét, Romeo szerepében sem külső játékával, sem átélésével, sem dikciójával (különben fátyolozott, kisregiszterü hangskálája erre nem is alkalmas), nem tudta elénk varázsolni az ifju hőst. Nem láttuk az igazi Romeot, akinek az eleinte viszonzatlan szerelem mélabuja felszabadult boldogsággá, szenvedéllyé válik, aki a csapások sulya alatt férfivá lesz, és akinek a tragikus elhatározás nyugalma adja kezébe a méregfiolát. Elekes Emma Juliája sokkal élményszerübb volt. A csodálat és hódolat érzését váltotta ki ez a törékeny gyermeklány, aki hősi elszántsággal veszi fel a küzdelmet kora előitéleteivel és a végső nagy áldozatra is kész tiszta, igazi szerelméért, az emberi szabadságért. Tarnói Emilia (Julia dajkája) és Acs Alajos (Mercutio) igazi reneszánsz-kori hus-vér figurák voltak. Jelenlétükkel mindig betöltötték a kopár szinpadot és természetes, egészséges humorukkal valóban életrekeltették az izes, szellemes Shakespeare-i szöveget.

A tartományközi verseny tehát nemcsak szinészi játékban, hanem szinpadi kérdésekben is szolgált meglepetésekkel. A két fiatal társulat kisérlete egyelőre merész kezdet. Reméljük azonban, hogy hamarosan követőkre talál és jelentős eredményekre vezet, mert gyökerei realista szinjátszásunk nemes hagyományainak talajába nyulnak.

A dramatizált Feltámadásról

Nem először okozott csalódást valamely örökértékü regény szinpadi megjelenitése. Éppen ezért néztünk bizonyos kétkedéssel a nagyváradi Állami Szinház kisérlete elé, mikor a verseny keretén belül Lev Tolsztoj Feltámadás cimü regényét mutatták be dramatizált formában.

Tolsztoj, regényében a cári Oroszország társadalmából kitaszitott szerencsétlen leány élet utját rajzolja meg megrázó erővel. Alakjainak cselekedeteit a kor szelleme szabja meg s igy bátran nevezhetjük a Feltámadást müvészi korrajznak.

Amig azonban a nagyszerüen felépitett regényben a szereplőket végig kisérhetjük a magaslatok vagy mélységek felé vezető uton, a szindarab jelenetezései a főhősök életének sokszor meg nem magyarázott változásait érzékeltetik.

Ilyenformán a versenyen részvevő rendezők közül Szombati Gille Ottó vállalkozott a legnehezebb feladatra. Am, ha nem is tudta leküzdeni a dramatizálás hibáit, mégis érdekfeszitővé tette az öt képből álló, hosszura nyuló darabot.

Nem követhettük a darab egyik főszereplőjét, Nyehljudov herceget lelki átalakulása utján. Kozma Lajosnak, a szerep alakitójának sem sikerült azt a képet vetitenie, amit a regény olvasói a hercegről — Tolsztoj lelkirokonáról elképzeltek.

Kozma, éppen a darab szerkezete miatt, nem tudta fejlődésében elénk állitani az előbb álmodozóan szerelmes, majd romlott csábitó, később idealista reformer, végül vezeklő herceget. Pedig a fiatal szinész jobb szerepben inkább kifejthette volna képességeit.

Három kiváló alakitásra mégis alkalmat nyujtott az előadás. Kovács Appolonia Jekatyerinájára gondolunk elsősorban, amely valóban megelevenedett Tolsztoj figura volt. Palucz Vilma az egyik vénlány szerepében szivhez szóló volt és nagy alakitást láttunk Bárdi Teréztől is a börtönjelenet prófétánéja tolmácsolásában. A darab nagyszámu többi szereplői is mindent elkövettek az előadás sikeréért, ami főleg a közönség hosszas és lelkes tapsában nyert kifejezést.

A két Montserrat

Különböző rendezők felfogásában ugyanazt a szindarabot látni mindig érdekes, ám ebből a szempontból Emmanuel Roblés Montserrat cimü drámája megmaradó élményt jelent. A kolozsvári Állami Magyar Szinház és a temesvári Állami Szinház magyar tagozatának együtteseitől láttuk Nagyváradon a Montserrat-ot és elmondhatjuk — noha a két előadás rendezői és szinészi felfogásban, diszletezésben merőben különbözött egymástól — mindkét teljesitmény jelentős közönségsikert váltott ki.

Kolozsvárott Anatol Constantin vitte szinre a forrólevegőjü mondanivalóval telitett darabot. Anatol a szerző nagyvonaluságát követte, nem bocsátkozott ugy a részletek alkotó módon való kidolgozásába, mint temesvári kollegája, Taub János.

Felfogása szerint a szabadságharc üldözésében maga a gyarmatositó rendszer a bünös, melynek pribékjei — jelen esetben Izquierdo ezredes — csupán engedelmes végrehajtói „A király nevében" (a kolozsváriak ezzel a cimmel játsszák a drámát) elrendelt gazságoknak.

Tagadhatatlanul helytálló az ilyen felfogás. Tulzott alkalmazása azonban csökkenti a drámai feszültséget, amelynek Montserrat a haladószellemü spanyol tiszt és Izquierdo az elnyomás megtestesitője között a robbanás erejével kell hatnia. László Gerő (Izquierdo) és Palóczy Frigyes (Montserrat) nem válthatták ki egymásból a nemes emberi érzés és a minden aljasságra képes gonoszlelküség legmagasabb hőfokát, mint ahogyan azt a temesvári Sinka Károlytól (Montserrat) és Fábián Ferenctől (Izquierdo) láttuk.

Sinka és Fábián a skála magasabb hangjánál kezdték, mégis tudtak mindig feljebb és feljebb haladni a lelkében megkinzott Montserrat végső diadalkacajáig és Izquierdo szadizmusának betetőzéséig, amikor a számára rossz hirt hozó saját tisztjét is leszurja. (Ezzel az utóbbi jelenettel Taub János, a temesvári együttes fiatal, tehetséges rendezője járult hozzá a cselekmény kincsestárához.)

Taub János Izquierdo-ja nemcsak kreaturdja, hanem képviselője az elnyomó rendszernek, mint ahogyan Montserrat-ja is a szabadságharc eszméjének megtestesitője.

Amig Izquierdo László Gerő játékában világfinak tünt, akit hivatalos „dolga" végeztével elképzelhetünk a „legjobb" társaságok finomkodó kedvencének alakjában, addig Fábián Ferenc egy müveltségében is gonosz, lelke mélyéig romlott fenevadat állitott elénk, akinek hangszeréből omló lágy melódiák nem tudják feledtetni a disszonáns alaphangokat.

Fábián Ferenc, szinrelépésének első pillanatától kezdve, egész lényével azonosult szerepével és már első szava sejttetni engedte a benne lakózó fenevadat, melynek megszámlálhatatlan áldozatával kell számolni. László Gerő intelligens szinészi eszközökkel játszott egy intrikus szerepet, mely azonban nem volt annyira dinamikus, hogy nagyobb teljesitményt válthatott volna ki pártneréből, a Montserratot alakitó Palóczyból. Izquierdo és Montserrat egymásra gyakorolt hatása döntötte el a versenyt a temesvári fiatal együttes javára.

Ha tovább haladunk az összehasonlitás utján, a temesvári Szabó Károly, Puhala Ernő és Rácz Béla Rindt Rudolffal, továbbá Schasser Richarddal, vagy Pásztor Jánossal szemben. Taub már a függöny felgördülte előtt érzékeltette a gyarmatositó tisztek kegyetlenségét, a durva dorbézolás kihallatszó hangjaival.

Nem beszélhetünk a régi értelemben vett epizódszereplőkről a hat ártatlanul halálraszánt ember megszemélyesitőivel kapcsolatban sem. E szerepek mindegyike más-más emberi érzés kiforrott müvészi kifejezését követeli meg. E szerencsétlen emberek egyenkénti kivégzésével próbálja Izquierdo Bolivar Simon szabadsághős rejtekhelyének elárulására birni Montserratot, akit a középkori spanyol kinzóeszközök nem tudtak volna megtörni.

Hat ember az ünnepelt spanyol szinész és az indiánok: az ezermester fazekas, a lakásába bezárt két kis gyermekéért aggódó anya, az élet örömeit még nem ismerő fiatal leány, Riccardo, a félvér fiu és a gazdag kereskedő, aki vagyonát, szép felesége becsületét is feláldozná pusztá élete megmentéséért, többkevesebb szavu szerep, de mindegyiknek hiteles tolmácsolása heviti a szinpad lüktető szivdobogását.

Anélkül, hogy akár a temesvári, akár a kolozsvári szinészek valamennyi szerepben elért sikerét kisebbiteni akarnánk, némi párhuzamot szeretnénk vonni a tizenkét szinész játéka között.

Sebesi Péter és Maresch Béla két különböző kereskedőt játszott. Mindjárt megmondiuk, hogy Sebesi alakitása nagy meglepetést keltett, mert a kitünő komikus ezuttal kiváló drámai szinésznek bizonyult. Maresch a rendező jóvoltából kedvezőbb helyzetbe került a zengő organumu kissé tompitott játékával szemben talán tulzottan markáns vonala ellenére, Sebesi jól rajzolta meg a saját életéért foggal és körömmel s persze pénzzel harcoló gazdag kereskedőtipust.

Bármennyire is intelligens és meggyőző volt Rappert Károly játéka, Horváth Béla alakitásával kellett felvennie a versenyt. Ez pedig az utóbbi javára dőlt el, mert Horváth a szinész nagy jelenetében betöltötte a szinpadot, valamennyi szereplő fölé nőtt. Mindez azonban semmit sem von le Rappert játékának értékéből. Rappert bensőséges átéléssel érzékeltette a gyáva szinész hössé eredményt, ha a siker nem elbizakodottá teszi, hanem kitartó harcra buzditja a pályatársak hajnalát átlépő fiatal szinészeket.

Sinka Károly (Montserrat) és Fábián Ferenc (Izquierdo)

A beszámolókat irta és az oldalt szerkesztette:

BAKACS BELA és FARKAS TIBOR

A „Vörös Lobogó" szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4. szám. Telefon: Szerkesztőség: 33-02, 33-05, 30-87, 35-69. Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda 20-77. Intreprinderea Poligrafică Arad.